

AVRUPADA DİN SAVAŞLARINDAN MODERN DEVLETE

1. Otuz Yıl Savaşları Öncesinde Avrupa:

XII. yüzyıldan itibaren İngiltere ve Fransa'nın roma hukukuna dayanan papalıktan bağımsız hareket eden yönetim mekanizması geliştirmesi Avrupa'da kilise ile krallık mücadelesini doğurmuştur. Bu mücadelelerde kilise güç kaybetmiş ve inandırıcılığını yitirmiştir. XV. yüzyıldan itibaren halk arasında kiliseye karşı eleştiriler artmış din temelli mücadeleler başlamıştır.

Avrupa'da din alanında başlayıp sonra siyasi sosyal ve ekonomik olarak devam eden mücadelelerin sebepleri:

Habsburg Hanedanı'nın Avrupa'da tek hâkim güç olma isteği, Martin Luther'in başlattığı Protestanlık hareketi Luther başta endüljans satışı olmak üzere kilisenin maddi uygulamalarına 1517'de 95 maddelik bildiri ile karşı çıkmasıyla Avrupa'da dini ayrışmalar başlamıştır. Almanya'nın bütün prenslikleri Luther'i desteklemiştir. Alman imparatoru mevcut Lutheriler dışında kalan insanların Luther'i desteklemesini yasaklamıştır. Bunun üzerine beş alman prensi ve on dört şehir imparatoru protesto etmiş ve bu nedenle Martin Luther taraftar olan Hristiyanlara Protestan denilmiştir.

Protestanlarla Alman imparatoru arasında 25 yıl süren iç savaş sonrasında 1555'te **Augsburg antlaşması** imzalanmıştır.

1555 AUGSBURG ANTLAŞMASI:

Protestanlık Almanya'da resmen tanındı. Almanya'daki prenslere istediği mezhebi seçme özgürlüğü verildi. Halk ya bağlı bulunduğu prensin mezhebine girdi ya da zorunlu olarak göç etti. Protestanlar Katoliklerle eşit konuma geldi. **Augsburg** antlaşması biri Protestan diğeri Katolik olmak üzere iki Almanya'yı ortaya çıkardı.

Uyarı: Almanya'da bu gelişmeler yaşanırken Fransada Kalvenizm hareketi, İngiltere'de de yetki sahibinin kilise değil kralın olduğu **Anglikanizm** hareketi gelişmiştir.

2. Otuz Yıl Savaşları (1618-1648):

Protestan Çekler ile amacı Protestanlığı yok etmek olan Kutsal Roma İmparatorluğu arasında dini sebepler ile başlayan 1645'e kadar süren Alman prensliklerin Kutsal Roma İmparatorluğundan desteğini çekmesi Danimarka ile İsveç arasındaki sorunların bitmesi Kutsal Roma

İmparatorluğunun direncinin kırılması ile 1648 Westphalia Barışı sonunda biten savaştır.

-Westphalia Barışı:

Avrupa'da otuz yıl süren kaos ortamına son veren antlaşmadır. Devletlerin bir araya gelip imzaladıkları tek bir antlaşma değildir.

Habsburg elçilerinin Fransa ve İsveçle ayrı ayrı imzaladıkları ikili antlaşmalara verilen genel bir isimdir. 1815'teki Viyana Kongresinde uygulanacak olan "**Konferans Diplomasisi**" için bir esin kaynağıdır.

WESTPHALIA ANTLAŞMASININ SONUÇLARI:

Avrupa'nın ilk büyük konferansı sayılır. Antlaşma metinleri papaya imzalatılmamış ve böylece kilisenin gücü sınırlandırılmıştır. 1555 Augsburg Barışı hükümleri yenilenmiş ve Almanya'da **Katolik, Protestan ve Kalvinizm** geçerli mezhepler haline getirilmiştir.

Kutsal Roma İmparatorluğunun parçalanmış olduğu uluslararası hukuk bakımından doğrulanmıştır. Fransa artık Avrupa siyasetine yön veren devlet olmuş. İngiltere de güçlü bir devlet olarak Avrupa'da etkili olmaya başlamıştır.

Almanya'da gerileme ve iç karışıklıklar başladı.

Hollanda, Portekiz, İsviçre bağımsız oldu.

Kutsal Roma İmparatorluğunun Avrupa'yı tek bir imparatorluk çatısı altında birleştirme politikası yerini denge politikasına bıraktı. Avrupa'da dini etkenlerin yerini modern diplomasi olarak uluslararası alanda modern devletler hukukuna temelleri atıldı.

İmparatorluklar yerini ulusal krallıklara ve ulus devletlere bıraktı.

3. Modern Devlet:

Modern devlet anlayışı Avrupa'da Westphalia Antlaşmasından itibaren ortaya çıkmıştır.

Modern devlet anlayışından kilisenin devlet ve toplum üzerindeki etkisini azaltması esastır.

Modern devletlerde merkez bir ordu bulunur ve merkezi otoritenin koyduğu hukuk kuralları her zaman geçerlidir.